

Grup al??mas? Ortamlar?na Kar?? ??renci Tutumlar? ?le?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Grup al??mas? Ortamlar?na Kar?? ??renci Tutumlar? ?le?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22441>

Özet

Grup Çal??mas? Ortamlar?na Kar?? Ö?renci Tutumlar? Ölçe?i (GÇÖÖT), ö?rencilerin e?itim süreçlerinde kar??la?t?klar? grup çal??mas? ortamlar?na yönelik tutumlar?n? ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm?? (adaptasyon) bir psikometrik araçtır. Ölçek, 5., 6. ve 7. s?n?f ortaokul ö?rencileri üzerinde gerçekleştirilen kapsamlı geçerlik ve güvenirlik çal??malar? sonucunda geliştirilmiştir. Toplam 20 maddeden olu?an GÇÖÖT, ö?rencilerin grup çal??mas?na dair alg?lar?n? dört temel faktör (boyut) altında de?erlendirmektedir: **Ürün ve Sürecin Kalitesi, Bireysel Katk? ve Kazan?m, Grup ?çi Etkile?im ve Grup ?çi Çat??ma**. Ölçek, i?birlikçi ö?renme ortamlar?n?n pedagojik etkinli?ini ve ö?renci refah?n? de?erlendirmede ara?t?rmacılara destek sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Grup çal??mas?, ö?renci tutumlar?, psikometrik araç, faktör analizi, geçerlik, güvenirlik, i?birlikçi ö?renme.

Yazarlar

Türkan Karaku? Y?lmaz, Özlem Bayda?, Mustafa Kokoç.

Amaç

Grup Çal??mas? Ortamlar?na Kar?? Ö?renci Tutumlar? Ölçe?i'nin (GÇÖÖT) temel amacı, ö?rencilerin grup çal??mas? deneyimlerine yönelik olumlu ve olumsuz tutumlar?n? tespit etmektir. Ölçek, ö?rencilerin i?birlikçi ö?renme süreçlerine ne ölçüde de?er verdiklerini, bu süreçlerden ne kadar fayda sa?lad?klar?n? ve grup dinamiklerinden ne kadar etkilendiklerini bilimsel yöntemlerle ölçmeyi amaçlamaktadır.

Ölçe?in Türkçeye uyarlanması, Türkiye'deki e?itim ara?t?rmac?lar?na, ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin grup çal??mas?na yönelik tutumlar?n? uluslararası standartlarda, geçerli ve güvenilir bir araçla de?erlendirme imkanı sunmuştur. Bu sayede e?itim programlar?n?n ve grup tabanlı ö?retim stratejilerinin geliştirilmesine katkıda bulunulması hedeflenmiştir.

Yap?

Ölçek, ö?rencilerin **grup çal??mas?** deneyimlerine dair tutumlar?n? ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu yapı, dört temel alt boyutta incelenmektedir:

Ürün ve Sürecin Kalitesi (6 madde): Grup çal??mas?n?n ç?kt?lar?na, hedeflere ulaşma başar?s?na ve i?leyi?in verimlili?ine dair memnuniyet ve algılanan başarıy? ölçer.

Bireysel Katkı ve Kazanım (5 madde): Öğrencinin gruba yaptığı kişisel katkıların önemini ve grup çalışması sayesinde elde ettiği bireysel öğrenme ve gelişim çıktıları değerlendirir.

Grup İçi Etkileşim (4 madde): Grup üyeleri arasındaki pozitif iletişimi, yardımlaşma, açışklama ve sosyal destek düzeyini ölçer.

Grup İçi Çatışma (5 madde): Grup üyeleri arasında yaşanan anlaşmazlık, uyumsuzluk veya çalışmaya isteksizlik gibi olumsuz dinamiklerin algılanma sıklığı ve yoğunluğunu değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla Erzurum ve Trabzon illerinde bulunan ortaokul öğrencilerinden (5., 6. ve 7. sınıfları) oluşan toplam 760 kişilik bir örneklem üzerinde çalışmaya yapılmıştır. Geçerlik analizleri iki temel aşamada gerçekleştirilmiştir.

Birinci aşamada, 495 öğrencinin verisi kullanılarak **açışmlayıcı faktör analizi (AFA)** yapılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin beklenen dört faktörlü yapıya doşrulması ve 20 maddeden oluşan bu yapının toplam varyansın %50.06'sini açıkladığını göstermiştir. Bu faktörler, özgün ölçekte olduğu gibi "Ürün ve Sürecin Kalitesi" ($\alpha=.76$), "Bireysel Katkı ve Kazanım" ($\alpha=.75$), "Grup İçi Etkileşim" ($\alpha=.70$) ve "Grup İçi Çatışma" ($\alpha=.63$) olarak adlandırılmıştır.

İkinci aşamada, 265 öğrencinin verisi kullanılarak **doşrulayıcı faktör analizi (DFA)** uygulanmıştır. DFA sonuçları, önerilen dört faktörlü modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu ortaya koymuştur. Elde edilen uyum indeksleri şunlardır: $\chi^2/df=1.85$, **RMSEA** (.05), **GFI** (.90) ve **CFI** (.92). Bu değerler, GÇÖÖT'nin yapısal modelinin, toplanan verilerle yüksek düzeyde uyumlu olduğunu ve ölçeğin geçerli bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

GÇÖÖT'nin iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları (Cronbach Alfa), her bir alt faktör için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Alan yazın (Kline, 2011) tarafından belirlenen kriterlere göre, .70 civarındaki değerler yeterli, .80 civarındaki değerler çok iyi ve .90 civarındaki değerler mükemmel düzeyde güvenilir olarak kabul edilmektedir. Ölçek faktörlerinin güvenilirlik katsayıları şunlardır:

Ürün ve Sürecin Kalitesi: $\alpha=.76$

Bireysel Katkı ve Kazanım: $\alpha=.75$

Grup İçi Etkileşim: $\alpha=.70$

Bu üç faktörün güvenilirlik katsayıları, kabul edilebilir veya yeterli düzeyde güvenilir olarak değerlendirilmiştir. Dördüncü faktör olan "Grup İçi Çatışma"nın güvenilirlik katsayısı ($\alpha=.63$) ise, Kalaycı (2010) tarafından belirtilen .60-.80 aralığındaki değerlerin "oldukça güvenilir" olduğu

kriterine göre değerlendirilmiştir.

Ölçekte yer alan maddelerin faktör yükleri .546 ile .824 arasında değişmektedir. Bu durum, maddelerin ilgili oldukları faktörleri temsil etme düzeylerinin yüksek olduğunu ve ölçeğin genel olarak güvenilir bir ölçüm sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, 495 öğrenci verisi kullanılarak yapılan açmalyıcı faktör analizi (AFA) ve 265 öğrenci verisi kullanılarak yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile belirlenmiştir. AFA, ölçeğin toplam varyansın %50.06'sını açıklayan 20 maddelik dört faktörlü bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu yapı, teorik olarak beklenen alt boyutları kapsamaktadır.

Faktörlerin nihai madde dağılımı şu şekildedir:

Bireysel Katkı ve Kazanım (5 madde)

Ürün ve Sürecin Kalitesi (6 madde)

Grup İçi Etkileşim (4 madde)

Grup İçi Çatışma (5 madde)

DFA sonuçları ($\chi^2/df=1.85$), bu dört faktörlü modelin yapısal uyumunun mükemmel düzeyde olduğunu teyit ederek, ölçeğin Türkçe kültüründe grup çalışması tutumlarını ölçmek için geçerli bir yapısal temele sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 5'li Likert derecelendirme (1: Kesinlikle Katılmıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ortaokul Öğrencileri

Age Group: 5., 6. ve 7. Sınıf öğrencileri (Genellikle 10-13 yaşı)

Population Details: Erzurum ve Trabzon illerinde öğrenim gören toplam 760 öğrenci (AFA için 495, DFA için 265).

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Eğitim psikolojisi, tutum ölçeği, GÇÖÖT, işbirliği, grup çalışması, çok değişkenli istatistik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: turkan.karakus@gmail.com (Sorumlu Yazar: Türkan Karakuş Yılmaz)

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Bizim, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Karakuş Yılmaz, Baydaş ve Kokoç tarafından 2017 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve ticari olmayan amaçlarla kullanımı için sorumlu yazar (Türkan Karakuş Yılmaz) ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesi İlköğretim Online dergisinde açık erişim olarak yayımlanmıştır. Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir: [grup-calismasi-ortamlarina-karsi-ogrenci-tutumlari-olcegi-toad.pdf](http://ilkogretim-online.org.tr/grup-calismasi-ortamlarina-karsi-ogrenci-tutumlari-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Karakuş Yılmaz, T., Baydaş, Ö. ve Kokoç, M. (2017). Grup Çalışması Ortamlarına Karşı Öğrenci Tutumları Ölçeğinin (GÇÖÖT) Türkçeye Uyarlanması. *İlköğretim Online*, 16(3), 1049-1057. ilkogretim-online.org.tr

Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling* (3rd ed.). Guilford Press.

Kalaycı, İ. (2010). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Grup Çalışması Ortamlarına Karşı Öğrenci Tutumları Ölçeği Maddeleri

Bireysel Katkı ve Kazanım (5 madde): Grubumun işi zamanında yapması benim için önemlidir

Ürün ve Sürecin Kalitesi (6 madde): Diğer öğrencilerle çalıştığımızda projeyi anlamam daha kolay oluyor

Grup İçi Etkileşim (4 madde): Grup arkadaşlarımla anlamadığımız şeyleri açıklayarak yardımcı olurlar

Grup İçi atışma (5 madde): Sevmediğim kişilerle birlikte çalışmaya mecbur bırakılıyorrum

ARABPSYCHOLOGY.COM